1853. **DERTIGSTE JAARGANG.** **N°. 67.**

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op **Woensdag** en **Zaturdag.** De prijs is per *drie maanden* te Assen *f* 1,60, buiten Assen franco per post *f* 1,75.

ZATURDAG 20 AUGUSTUS.

De prijs der Advertentien is van 1 tot 5 regels **75** cent en voor elken regel meer **10** cent, behalve 35 cent zegelregt.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

Wij beginnen heden ons Overzigt met de discussien in onze Tweede Kamer over het *Wets-ontwerp op de kerkgenootschappen.* Dingsdag j.l. werden die voortgezet en geopend door den heer van Lijnden.

Deze zeide, dat de wet eene *gelegenheids-wet* mogt genoemd worden. Wenschte de heer van Voorst, dat haar het karakter van zoodanige wet mogt worden ontnomen — hij hoopt dat de *gelegenheid*, die de wet in 't aanzijn riep, nog lang leve in de herinnering van het Nederlandsche volk. Opregt verklaarde hij, dat het ontwerp het meest de R. Catholijken op 't oog heeft, en daarom is de hoofdvraag: *wettigen* de omstandigheden eene wet als deze? De spreker trad in uitvoerige beschouwingen, om te betoogen, dat er aanleiding bestond voor het uitvaardigen van zulk eene wet, riep daartoe de geschiedenis van Engeland tot getuige, sprak over de kerkelijke kwestie aan den Rijn, waar het de vraag geldt: *„bij wien moet de oppermagt bestaan, bij den Vorst van het Land of bij den Bisschop der kerk?* en wees op het gebeurde in ons Land te Appeltern."

„En de spreker — zeide de heer van Lijnden — repte van *niet-gelukkige historische herinneringen.* Hij protesteerde tegen zulk eene benaming, als men daaronder bedoelde, onder anderen *de afschudding van het Spaansche juk* en *de reformatie*, en wat het vorige Ministerie betrof tegenover deze kwestie — het gedrag daarvan was strijdig met *de grondwet*, strijdig met den *uitdrukkelijken wil des Konings* en strijdig met *de eer*, met het *belang* en de *rust* des Volks. Dat de rust in 't Land niet werd gestoord, dankte men eer aan de verdraagzaamheid der inwoners dan aan de voorzigtigheid der Regering. Spreekt kardinaal Antonelli de waarheid, in zijne nota van 1 Junij, dan staat het vast, dat de leden van het vorig Ministerie, die met de leiding der zaken waren belast, in 's Lands vergaderzaal, *opzettelijk* of *niet*, de waarheid hebben achter gehouden, toen zij zeiden *geene* voorloopige kennisgeving te hebben ontvangen van de wijze, waarop de bisschoppelijke hierarchie hier zou worden gevestigd, en van den tijd van hare invoering. De vorige Minister van Buitenlandsche Zaken had wel gezegd, dat hij, vooraf geweten hebbende, dat de Paus een Aarts-bisschop in het onverdraagzaam Utrecht willende doen resideren, dat zou afgeraden hebben, maar kardinaal Antonelli verzekerde daarentegen, dat hij aan eenige Ministers van alles kennis had gegeven."

Of de uitdrukking van den heer van Zuijlen van Nijevelt: *„onverdraagzaam Utrecht,"* den stempel van politieke wijsheid droeg, wilde de heer van Lijnden niet beoordeelen. (Voorzeker droeg zij dien stempel niet. De heer Thorbecke sprak ook eens zoo, bij gelegenheid, van het *flaauwe Amsterdam*, misschien als eene proefneming of er nog leven was. In dat geval, heeft *hij* de resultaten van die proefneming *gevoeld.* Er was in April wel degelijk leven te Amsterdam. De Minister zal nu wel zeggen, dat dit niet het *ware* leven is, maar het ging hem zooals het wel meer theoretische staatslieden gegaan is. Als zij zich neerzetten om een oordeel tegen het Volk uittespreken, was dat volk hen reeds vóór geweest, met gelijk oordeel tegen hen te vellen. Thorbecke kan men in dit opzigt vergelijken bij Brotkers, den profeet. Deze werd gevraagd: „waarom men hem opsloot in Bedlam?" en hij antwoordde zeer naïf: „ik en de wereld hadden een klein geschil met elkander: de wereld zei dat *ik* gek — ik zei dat de *wereld* gek was. Ik ben overstemd en — hier zit ik nu!")

De spreker zou zich overigens, in het geschil tusschen Antonelli en ons vorig Ministerie, haast aan de zijde van eerstgenoemden scharen, maar hoopte, dat die duistere zaak eens in helder licht werd gesteld. Verder betoogde hij, dat de Grondwet eene wet op de kerkgenootschappen toelaat, hoewel hij ook geloofde, dat de Regering die genootschappen, zonder speciale wet, onder toezigt had kunnen houden. Wat het wets-ontwerp zelf nu betrof — het bevatte niet *genoeg.* Het beschermt de Regering niet op voldoende wijze tegen ultramontaanschen overmoed. Waarom daarin ook geene bepalingen gemaakt op de zoo toenemende kloosters? Er bestaat toch, volgens de uitspraak van den heer van Nispen van Pannerden, (een schrander Catholijk, die dezer dagen een werk over deze aangelegenheden uitgaf, waarover *de Tijd*, het ultramontaansche dagblad, zeer bedroefd is) geen regt tot het stichten van kloosters. 't Is daarom, dat de heer van Lijnden hoopt op eenige wijzigingen in het ontwerp. Hij eindigde zijne redevoering met te zeggen, dat het vorig Ministerie *wenschte* en *meende* NATIONAAL te zijn. 't Eerste nam hij gaarne aan, maar de *meening* bleek onjuist te zijn. 't Ministerie, dat in zijne wetten geen prijs toonde te stellen op de zeden en gewoonten des Volks — dat 's Lands eer en waardigheid niet ophield — dat de Grondwet onuitgevoerd liet — *was dat Nationaal?* Gewis niet; het tegenwoordig bewind echter gaf blijk van alzoo te zijn. Daarom hoopte de heer van Lijnden, dat het in staat zou zijn, om alle bezorgdheid te doen ophouden — de wonde, die geslagen is, te heelen, en de *hand*, die haar toebragt, op *behoorlijken afstand* te houden.

Na hem stond een bestrijder van de wet op, de heer Dommer van Poldersveldt. Hij begreep, dat de Pausselijke allocutie, met een Protestantsch oog gelezen, ergernis gaf, maar men moest die beoordeelen als eene Pausselijke toespraak tot de kardinalen en, wil men, gerigt tegen de ingezetenen van Nederland, maar toch geen diplomatisch stuk! (Duidelijk genoeg omschreven, om de ergernis *niet* weg te nemen!) Hij achtte de wet onnoodig en strijdig tegen de Grondwet. Zij streed tegen het belang des *Lands*, omdat zij onrust zal wekken — tegen dat des *Konings*, omdat zij eene scheidsmuur opwerpt tusschen hem en de *Natie* (!) en tegen het belang der *Regering*, omdat zulk eene wet niemand kan voldoen.

„Maar wat er ook gebeure — zoo verzekerde de heer Dommer van Poldersveldt — de Catholijken zullen getrouwe onderdanen blijven van den Koning!"

De Heer Sleeswijk Veening was zeer vóór de wet, en na dat hij gesproken had, deed de Heer van Heiden Reinenstein het voorstel, om ook eene avondzitting te houden. De heeren van Nispen en van Hoëvell zagen daarin eene poging, om de discussien te *bekorten.* 't Voorstel werd afgestemd, doch dat des Heeren Elout, om een uur vroeger te beginnen, aangenomen.

De Heer Sander zou vóór de wet stemmen. Hij ziet, ten aanzien van den tegenstand, die de wet van de R. Catholijken ondervond, dat men daarbij wel niét aan eene *kunstmatige eenheid op hooger last* kon denken, maar dat die tegenstand toch eenparig was, en die alzoo moest worden toegeschreven aan een verkeerd begrip der zaak. Hij achtte de wet goed voor *alle* kerkgenootschappen. Zij snijdt willekeur af en beperkt elks grenzen. De Heer Storm van 's Gravensande had eene wet op de kerkgenootschappen gewenscht vóór de vaststelling der Bisschoppelijke hierarchie. Thans is de wet doelloos en wie weet het — welligt leidende tot eene heerschende Kerk — die hij niet wil. De Tweede Kamer was ook te sterk Protestantsch gekleurd, om zulk eene wet te maken, enz. (De Heer Storm van 's Gravensande heeft waarlijk eerst te veel moeite gedaan, om te bewijzen, dat hij tegenover Rome bezorgd was, om later zóó beangst te zijn in het nemen van maatregelen tegen de ultramontaansche partij. Hij trekt tegen den vijand op, maar wil niet schieten!) De Heer Luyben zegt, dat de beslissing nopens deze wet, eene beslissing is tusschen *grondwet* of *willekeur* — *vrijheid* of *slavernij.* De Heer de Man zeide hetzelfde en even onjuist. Hij vond het Ministerie stout, vermetel en roekeloos, en beriep zich op een adres dat afstemming verzocht. Dit adres kwam uit Amsterdam. (Amsterdam zal niet gedacht hebben, dat de Heer Luyben met een adres uit de Hoofdstad tegen het wets-ontwerp ten strijde zou trekken.) De Heer Bots sprak als al de R. Catholijke leden, terwijl de Heer de Kempenaer het Ontwerp te *onvolledig* en te *krachteloos* noemde. Hij zou het echter aannemen, uit vrees van niets te krijgen.

In de zitting van den 17 zijn de beraadslagingen over het wets-ontwerp omtrent de kerkgenootschappen voortgezet. De heeren v. Eck en v. Wintershoven hebben de wet bestreden, daarentegen hebben de heeren van Lennep, Godefroi, v. d. Brugghen, Bosscha, v. d. Poel en Schimmelpenninck de voordragt verdedigd; terwijl de heer v. d. Veen zich zijne stem heeft voorbehouden. Wij komen nader op het in deze zitting gesprokene terug.

Het Buitenland levert geen nieuws. Wanneer zullen de Donau-Vorstendommen worden ontruimd? — is de nog onbesliste hoofdvraag van den dag. Er dagen nu nog een paar nota's van den Sultan op, die, na het teekenen van het verzoenings-voorstel zeer geprezen worden. Mostaard na den maaltijd.

Te Parijs is de groote militaire revue zeer goed afgeloopen. De Keizer is zeer vredelievend, en drukte zelfs de hand van den Engelschen ambassadeur. Hij zei tevens, dat de vrede verzekerd was, zonder dat iemand redenen had tot boosheid. De Sultan was niet bij de toehoorders. Spanje, Italie, Zwitserland, Duitschland, bragten in de jongste dagen niets aan, dat eene politieke beschouwing zeer belangrijk zou kunnen maken. De Paus laat, zoo als wij in eene onzer vorige beschouwingen reeds mededeelden, zijn toon een weinig dalen en bij gevolg zingen de Bisschoppen lager en, zoo als van zelven spreekt, hoort men ook van sommige ultramontaansche bladen slechts een dof gemompel.

Men late zich echter niet in slaap wiegen!

De jongste berigten uit onze Koloniën spreken van eenige militaire bewegingen — wij gelooven dat het hoog tijd wordt, om aldaar, bij de minste ongeregeldheden of verzet tegen de autoriteiten, *krachtig* te handelen en tevens dat ons Gouvernement zich werkelijk ook gereed maakt, met meer energie optetreden. Het blijkt toch, dat men wel eens te vroeg vrede maakte.

Als onze krijgsmagt er maar voldoende is!

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

TWEEDE KAMER.

De heer van der Veen heeft in de zitting van den 17 het woord gevoerd over het aanhangige wets-ontwerp; wij deelen hier den inhoud zijner rede mede:

Hij vangt aan met te kennen te geven, dat hij geen grondwettig bezwaar tegen een ontwerp van dezen aard heeft. Zijne overtuiging brengt mede, dat om bescherming te kunnen verleenen, er vooraf noodig is kennisgevende mededeeling. Dat is eene voorwaarde, dat is een gebod, dat bij de grondwet bij het verleenen der vrijheid werd vastgesteld. De bescherming, aan *alle* kerkgenootschappen toegekend, beteekent, naar zijne meening, dat er geene bevoorregting plaats vinde. De kerkgenootschappen zijn volkomen vrij en onafhankelijk van den staat; maar die vrijheid wordt getemperd door de bescherming, die, zoo als de grondwet zelve voorschrift, door den staat moet worden verleend. Op die wijs is de preventie uitdrukkelijk bij de grondwet voorgeschreven. De overtredingen der strafwetten, waarvan in dit hoofdstuk gesproken wordt, kunnen alleen worden voorkomen of tegengegaan door zoogenaamde politie-wetten. De koning moet zorg dragen dat de kerkgenootschappen zich houden binnen de palen van gehoorzaamheid aan de wetten van den staat. Die beschermen moet, moet waken, en dit kan niet anders worden uitgeoefend, dan voorzien van eene politiewet. Spr. meent alzoo, dat art. 164 der grondwet het preventieve uitdrukkelijk heeft voorgeschreven. De geschiedenis der grondwets-herziening kan hem van die meening niet terugbrengen. Integendeel de uitzondering bij art. 170 gemaakt ten aanzien der briefwisseling enz., bevestigt den regel, dat de grondwet preventie toelaat. Het wets-ontwerp is dus een gevolg van art. 164 der grondwet. De preventieve bepalingen mogen echter niet verder gaan, dan de grondwet medebrengt. Volkomene vrijheid moet op den voorgrond staan en mag niet worden beperkt. Zijne slotsom is dus, dat hij geen grondwettig bezwaar heeft tegen een ontwerp als het tegenwoordige. Evenwel kan hij nog niet verklaren, dat hij daaraan zijne goedkeuring zal hechten. Het ontwerp toch is partiëel. Daarin komt niet alles voor, wat daarbij als politie-wet dienende te worden geregeld. Zoo hij eene geheele regeling niet kon bereiken, hij zou zijne stem aan het ontwerp niet onthouden. Hij gevoelt de noodzakelijkheid daarvan niet wel bijzonder, maar hij wil het gevoelen van anderen eerbiedigen. Hij zou over dat bezwaar heenstappen, zoo de spanning en onrust door de aanneming der wet zouden kunnen ophouden. Dat zal, naar hij vreest, echter het geval niet zijn, als er aan de wet een terugwerkende kracht wordt gegeven. Daaraan zal hij dan ook nimmer zijne goedkeuring hechten. Hij heeft ook bezwaren tegen art. 1, dat z. i. met art. 164 der Grondwet niet volkomen strookt, ook tegen art. 5, dat te ver gaat en met de grondwettige vrijheid in strijd is. Worden zijne bezwaren tegen art. 1 en 5 opgeheven, alsmede tegen art. 3, en worden de overwegingen van het wets-ontwerp in zijnen geest gewijzigd, dan kan hij het ontwerp als eene particle wet van politie aannemen. Maar zoo lang dit het geval niet is, zal hij zich daartegen verklaren.

DE VERTELLER ENZ.

Inspectie van een Corps Militie in Noord-Amerika.

„Op den 30sten September 1836," — zoo luidt het verhaal van een Zwitser, die zich in Noord-Amerika gevestigd heeft — „nam ik eindelijk het besluit, om eene inspectie bij te wonen, omdat ik geene uitvlugten wist, ook niet gaarne de boete wilde betalen, en bovendien op dien dag niet veel verzuimde. Ik kleedde mij derhalve tamelijk goed aan, waarin ik het voorbeeld mijner landslieden volgde, bragt mijn jagtroer in gereedheid, zadelde mijn paard en stond juist klaar, om naar de op een paar uren verwijderde monsteringplaats te gaan, toen een met twee paarden bespannen wagen voor het hek van den hof stil hield, waarin zich een paar militairen bevonden. Oogenblikkelijk vervoegde ik mij bij hen, om te vernemen waaraan ik het genoegen van dit bezoek te danken had, en zag nu, dat mijn buurman in eenen brigade-majoor in volle montering herschapen was, die dan ook in zoo ver zich vereederd had, om op den bok de plaats van den koetsier te bekleeden. In den wagen zelven bevond een adjudant van den brigade-generaal met schitterend witten vederbos op den driekanten hoed, benevens de tamboer in burgerkleeding, die eene trom op den schoot had. Deze krijgsmakkers kwamen alleen met het doel om mij af te halen, en dadelijk ging ik dan ook mede, in het gezelschap van een' mijner vrienden, die, om zich den last van een geweer te besparen, eene kleine trompet bij zich had. Op weg vonden wij eene groote menigte militiens, die zich allen hetzij te paard of in een rijtuig, naar het exercitieveld spoedden. Mijn vriend H.... begon hier reeds zijne bekwaamheid in de toonkunst aan den dag te leggen, en blies al zijne deuntjes, het eene voor en het andere na, tot geene geringe bewondering van de marcherende krijgsbende. De stad, alwaar de jaarlijksche inspectie gehouden wordt, bestaat uit eene herberg, twee winkels, twee woonhuizen en eene brandewijnkroeg. Toen wij hier waren aangekomen, kochten wij dadelijk al de cigaren uit de geheele plaats op, hetwelk omstreeks twintig stuks beliep. Weinig goeds konden wij te eten of te drinken krijgen; want eenige vaatjes cider waren troebel geworden, en de wijn was zoodanig, dat dezelve door Europesche scheikundigen zeker voor eene nieuwe en nog onbekende zelfstandigheid zou gehouden worden. Wij waren derhalve genoodzaakt om slechts bedaard in de brandende zon de gebeurtenissen van den dag aftewachten. Van tijd tot tijd kwamen er nu een aantal lieden opdagen, die meest allen op de zonderlingste wijze waren uitgemonsterd. Voornamelijk in het oog loopende waren de zoogenaamde Riflemen (de Amerikaansche scherpschutters) met de blaauwe witgestreepte hemden, de witte sjerp en den witten vederbos op den hoed. Bijna waren dit de eenigen, die gewapend waren, daar van de overigen naauwelijks een vijfde gedeelte zich met die onontbeerlijke krijgsstoerusting hadden voorzien. De hoofdofficieren, van den generaal af tot aan den majoor, waren behoorlijk gekleed, daar allen, die tot den staf behooren, eene blaauwe uniform dragen met gouden epauletten, degen of sabel. Om het midden dragen zij een rooden gordel, en de fijne ronde hoed prijkt aan de regterzijde met eene half roode en van onderen witte pluim. De kapiteins en luitenants moesten op eene overeenkomstige wijze gekleed zijn, namelijk in blaauwe uniform met roode opslagen; doch bij het geheele regiment bevonden zich slechts twee, die daaraan beantwoordden, daar de anderen zich naar willekeur gekleed hadden. Na lang wachten riep eindelijk de serjant iedere kompagnie naar eene bijzondere plaats, en hield appel. Met eene kunstige krijgswending werden wij in de gelederen geplaatst, en even zoo de kompagniën bijeengebragt. Wij Duitschers en Zwitsers rookten vo[illegible] ons cigaartje, en werden daardoor dapper bijgestaan door eenige Amerikanen. Nadat de geheele krijgstroep, nagenoeg 400 man, bijeen was, hoorde men op eens een verschrikkelijk leven en gerammel, hetwelk door de vier tamboers en den heer H., die lustig zijn lijfdeuntje blies, veroorzaakt werd. Hierop marcheerden wij naar een kamp weiland, alwaar wij eenige oogenblikken rust genoten, gedurende welken tijd de overste en de majoor deerlijk verlegen waren, wat zij nu eigenlijk zouden uitvoeren. Om dezen tijd nog niet geheel en al onnut te laten verloopen, deden zij van tijd tot tijd de helsche muzijk dapper opspelen, waarbij wij allen regts en links door elkander over het veld liepen. In de oogenblikken van rust vlijden wij ons zoo gemakkelijk mogelijk op den grond, en bragten den tijd onder rooken en praten door, totdat een of ander commando ons tot nieuwe evolutien opriep. Eindelijk kregen wij onze officieren te zien, en die van onze compagnie had aan een geel zijden zakdoek een breed zwaard over de schouders hangen, terwijl een andere soortgelijke doek hem tot sjerp verstrekte. Nadat wij hem geholpen hadden, om den pallas uit de scheede te trekken, die er letterlijk in verroest was, plaatste hij zich voor het front.

Na deze voorbereiding verscheen eindelijk de generaal (een advocaat), met drie adjudanten te paard, die het front langs reden, waarbij alle vier den hoed hadden afgenomen, dien zij eerst bij het einde van het front wederom opzetteden

— Met betrekking tot hetgeen de andere leden aangevoerd hebben bij de beraadslagingen over het wets-ontwerp omtrent de kerkgenootschappen verwijzen wij naar ons overzigt.

Behalve de 28 leden, die reeds over het ontwerp het woord, hebben gevoerd, zijn er nog *zeventien* leden als sprekers ingeschreven. Het zijn de heeren Beens, Storm, de Braauw, Jespers, Westerhoff, van Rappard, Bieruma Oosting, van Akerlaken, Groen van Prinsterer, Reinders, van Heiden Reinestein, van Asch van Wijck, Dirks, Rijk, Engelen, van Bosse en de Lom de Berg. Als die 17 leden het woord zullen gevoerd hebben, zullen er 45 sprekers zijn opgetreden. Men verneemt echter, dat er zich nog andere leden zullen laten inschrijven.

In de zitting van 17den is verslag uitgebragt over het hooger, middelbaar en lager onderwijs gedurende 1852; de dag van de beraadslaging over dit verslag zal nader worden bepaald.

's Gravenhage, 15 Aug. Z. K. H. de prins van Oranje, vergezeld van zijn gouverneur, jhr. Casembroot, is heden van zijne reis naar de provinciën in de residentie teruggekeerd, en heeft zich van hier weder naar zijn instituut te Noordheij begeven tot het hervatten zijner oefeningen.

— Heden ten half 12 ure heeft, in de kerk van St. Antoine en St. Louis, aan den Boschkant alhier, plaats gehad een *Te Deum*, voor de viering van den verjaardag van den Keizer der Franschen. De fransche gezant en het personeel der legatie, gelijk de hier ter stede wonende Franschen, woonden de plegtigheid bij.

Amsterdam, 16 Aug. In de zeven eerste maanden van dit jaar hebben 's rijks middelen opgebragt *f* 31,573,835, dat is *f* 373,773 meer dan in gelijk tijdperk van 1852.

17 Aug. Niettegenstaande het protest der stad Leiden vóór den aanvang der veiling, heeft gisteren aan het Warmonderhek de verkoop plaats gehad van eene partij gronden in den Haarlemmermeerpolder, nabij den Leeghwater. Er hebben zes koopen plaats gehad, 784 bunders zijn er verkocht, welke den buitengewonen prijs van *f* 575,250 hebben gegolden, of ruim *f* 752 per bunder.

11 Aug. Met 1 October e.k. kunnen in 's rijks veeartsenijschool te Utrecht weder als kweekelingen worden opgenomen, tegen betaling van *f* 350 per jaar, zij die hun 16e jaar hebben bereikt, doch niet ouder zijn dan 24 jaren en bij examen van de vereischte kundigheden hebben doen blijken. Zij die tegen betaling van *f* 100 per jaar in de school alleen onderwijs en niet tevens huisvesting en verpleging wenschen te ontvangen, moeten den leeftijd van 18 jaren hebben bereikt. De adspiranten moeten zich, in persoon of schriftelijk, voor 15 Sept. e. k. bij den directeur der school, onder overlegging der vereischte stukken aanmelden.

Rotterdam, 16 Aug. Men verneemt, dat de eerw. kerkeraad der nederduitsche hervormde gemeente hier ter stede voor eenige dagen een adres aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft ingezonden. De kerkeraad, betuigt zijne instemming met den geest en de beginselen der wet op het toezigt over de kerkgenootschappen.

Harderwijk, 15 Aug. De aardappel-ziekte breidt zich gelukkig in deze omstreken niet verder uit, zoodat de hoop des landmans nog niet verloren is, en men, naar het zich laat aanzien, op een matigen oogst kan rekenen.

Betuwe, 16 Aug. Ten opzigte van de aardappel-ziekte, die hier onrustbarende gevolgen scheen te zullen hebben, kan men mededeelen, dat de ziekte in de laatste vier dagen weinig of niets is voortgegaan. Vooral op den ligten grond is de oogst aanzienlijk en de ziekte zeer gering. Men heeft bij gevolg nog alle hoop op eene tamelijke opbrengst.

Arnhem, 15 Aug. Wij vernemen, dat door het prov. geregtshof van Gelderland de openbare teregtstelling bevolen is van den heer S. P. Langendam, te Nijmegen, ter zake van het des bewust gebruik maken van vervalschte aanslagbiljetten voor patentregt tot staving van kiesbevoegdheid, aan de arrond.-regtbank te Nijmegen, in hooger beroep eener beschikking van den gemeenteraad aldaar, overgelegd. De beschuldigde, welke dientengevolge dezer dagen uit Nijmegen gevankelijk naar het huis van justitie alhier is overgebragt, zal op den 24sten Augustus e.k. voor gemeld hof teregt staan.

Katwijk, 15 Aug. De aardappelteelt is dit jaar uitmuntend, zoo wat kwaliteit als kwantiteit betreft: er zijn van hier sedert 1 Julij, reeds p. m. 20,000 manden verzonden, die gemiddeld *f* 3.50 per mud opbragten, en weinig van de ziekte geleden hebben.

Amerongen, 17 Aug. Als eene gunstige tegenstelling van de vele berigten over de ziekte der aardappelen, mislukten graanoogst enz., kan men van hier berigten, dat de aardappelen zeer weinig van de ziekte lijden, lekker van smaak zijn en een ruimen oogst belooven.

Enschede, 15 Aug. Gisteren verliet een ingezeten van Lonneker, die reeds eenigen tijd schijnt gedweept te hebben, en daags te voren aan zijne bloedverwanten ondubbelzinnige bewijzen van verstandskrenking had gegeven in eene vlaag van godsdienstigen waanzin eensklaps zijne huisgenooten, en viel zonder door hen achterhaald te kunnen worden, een, hem onbekenden inwoner dezer stad aan, welken hij op eene ontzettende wijze met zijn mes aan het hoofd verwondde; terwijl twee personen, die hem trachtten terug te houden en juist tijdig genoeg toeschoten om den vreeselijk onthutsten man voor eene wonde te bewaren, die naar alle waarschijnlijkheid doodelijk zoude geweest zijn, ook nog belangrijk werden verwond. De ongelukkige schijnt naar zijne gezegden te oordeelen, in het denkbeeld verkeerd te hebben, dat de paus zich alhier ophield, en, den eersten, die hem ontmoette, daarvoor aanziende, eenen aanslag op diens leven te hebben willen beproeven. *H. B.*

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Er heeft te Parijs den 14 dezer eene schitterende wapenschouwing over 120,000 man, als inleiding tot het nationale feest van morgen, plaats gehad. Het weder was allergunstigst. Te 12¾ ure verscheen de Keizerin, in het wit gekleed, en in eene open kales met zes paarden bespannen. De Keizer kwam ten 1 ure, in de uniform van divisie-generaal, vergezeld van zijnen neef prins Napoleon, de bedouinen-opperhoofden en van een luisterrijken staf. Toen de Keizer zich in den tuin der Tuileriën tegen over de Champs-Elysées had geplaatst, defileerden de troepen voor hem. — Ter gelegenheid van het feest is aan 846 militairen kwijtschelding van straffen verleend.

— Den 15 Aug. den naamdag des Keizers, en tevens Maria Hemelvaart was Parijs het tooneel van groote feestelijkheden. In de kerk Notre-Dame heeft de aartsbisschop van Parijs eene hoogmis gevierd, waarna een *Te Deum* werd gezongen. Eene kompagnie soldaten van het eerste keizerrijk was er bij tegenwoordig. Ten 11 ure werd de mis gelezen in de kapel der Tuileriën. De volksfeesten op het veld van Mars, bestaande in spiegelgevechten, vertooningen van koorddansers, het opstijgen van een luchtbal enz. hadden 200,000 toeschouwers derwaarts gelokt; terwijl eene tallooze menigte tusschen de bruggen de la Concorde en van Jena behagen schepte in de wedstrijden te water. De verlichting des avonds ging alle beschrijving te boven. Het schouwspel had iets tooverachtigs. De kosten van het feest beloopen 700,000 fr. met inbegrip der 120,000 fr., tot liefdadige einden bestemd. De keizer heeft de gelukwenschingen ontvangen van het korps diplomatiek, waarop hij, de hand van den engelschen gezant vattende, antwoordde: „Wat mij heden het aangenaamst kon zijn, is: den vrede van Europa bestendigd te zien, - althans ik beschouw hem als zoodanig, - zonder dat eenige natie in hare waardigheid en eigenliefde er door is gekrenkt."

Parijs, 14 Aug. De Koningin van Spanje heeft aan de fransche regering een protest ingediend tegen de schending door Rusland van de regten der latijnsche kerken in het Oosten.

— Alexander Dumas de bekende fransche schrijver zegt van zich zelven, dat hij van 11 December 1851 tot 11 December 1852 veertig boekdeelen heeft geschreven, waaronder eenige zijn die 120,000 regels of 8,000,000 letters bevatten.

— In een werk van Lamartine, getiteld: „*De mannen der oostersche kwestie*", leest men het volgende: „Karel X ontving in 1829 een eigenhandigen brief van Keizer Nikolaas, waarin deze zich verbond zich niet te verzetten tegen de herovering door Frankrijk van de aan dien staat in 1815 ontnomen landstreken, mits Karel X Rusland in het Oosten zijnen gang liet gaan, wanneer het eindelijk Konstantinopel zou willen nemen. Het antwoord bleef niet lang achterwege, en tot roem van Karel X moet vermeld worden dat hij het voorstel afwees, en zelfs zonder zijne ministers te hebben geraadpleegd, die het eerst den volgenden dag vernamen."

— De *Moniteur* bevat het rapport der commissie belast met het onderzoek der aanvragen van de legatarissen van Napoleon I, wien de in het testament van dezen laatste vermelde legaten niet zijn uitgereikt.

— De minister van oorlog heeft de hooge militaire overheden in de departementen aangeschreven, militairen ter beschikking te stellen van landbouwers, die hunne hulp voor de werkzaamheden van den oogst mogten aanvragen.

— Te Parijs is een afschrift verspreid van een protest, beteekend aan de voorzitters der Kamers van Notarissen en Procureurs te Parijs, in welk stuk de familie Orleans opkomt tegen den verkoop van hare eigendommen te Neuilly.

16 Aug. Men schat op meer dan 20 milioen francs de som, die in de drie jongst verloopen dagen te Parijs is uitgegeven aan reis- en verblijfkosten. De bakkers, slagers, fruitverkoopers en opentafelhouders waren letterlijk uitgeput; gisteren namiddag ten 6 ure moesten velen reeds hunne winkels sluiten, daar zij niets meer te verkoopen hadden. De statistici beweren, dat in den afgeloopen nacht 50,000 personen in de Champs-Elysées vereenigd waren, hetzij op de bals, in de koffijhuizen, restauratien en op de concerten, hetzij in de open lucht.

— Morgen of overmorgen vertrekt de Keizerin naar Dieppe, om er de baden te gebruiken; of de Keizer haar zal vergezellen of zich later naar Dieppe zal begeven, is heden nog niet bekend.

DUITSCHLAND.

De ministeriële Berlijnsche *Zeit.* bevestigt het berigt, dat Pruissen de diplomatieke betrekking met het groothertogdom Hessen afgebroken heeft. De reden daarvan is nog niet juist bekend.

— Men verneemt dat er van wege het koningrijk Hannover ongeveer 80 nieuwe ambtenaren aan de Nederlandsche grenzen gestationeerd zullen worden.

— De aartsbisschoppelijke curie in Baden heeft aan de Katholijke geestelijken aldaar verboden, deel te nemen aan de gastmalen, welke gehouden zullen worden ter gelegenheid van den geboortedag van den Prins-Regent, omdat die dag op Vrijdag invalt en geen Katholijk geestelijke op dien dag vleesch mag eten.

— De vordering door Oostenrijk aan de bondsvergadering ingediend, tot vergoeding der onkosten voor de expeditie naar Holstein, bedraagt, naar men verzekert 7,400,000 guldens. Deze vordering is aan Denemarken gerigt; de bondsvergadering is nu verpligt dit laatste tot de betaling te noodzaken.

Weenen, 13 Aug. Heden vertrekt het hof naar Ischl, om er tot het einde dezer maand te vertoeven.

— Hoezeer het russisch-turksche geschil een einde heeft genomen, zal men te Weenen en omstreken nog lang de nadeelige gevolgen van het gebeurde ondervinden. Door de bezetting der Donau-vorstendommen namelijk met russische troepen, zijn de in Oostenrijk buitendien reeds hooge prijzen der levensmiddelen nog meer gestegen. Vooral is het vleesch zeer duur geworden, daar Oostenrijk anders aanzienlijke hoeveelheden vee uit Wallachije en Moldavië krijgt, terwijl nu de Russen zich dat vleesch goed laten smaken. Ook het koorn is niettegenstaande den gelukkigen oogst, in prijs gestegen.

17 Aug. De *Wiener Zeitung* bevat een keizerlijk bevelschrift, houdende opheffing met 1 September e.k. van den staat van beleg van Weenen, Praag en de vestingen in Boheme.

Berlijn, 16 Aug. De jongste badlijst te Wiesbaden telt 16,862 badgasten.

— Uit Warschau verneemt men, dat de policie den vroeger genomen maatregel, houdende verbod aan de Israelieten om Christen dienstboden te hebben, op nieuw in werking heeft gebragt.

17 Aug. De Koning zal den 27 van Putbus naar Silezië vertrekken en waarschijnlijk Berlijn niet aandoen.

ENGELAND.

Londen, 15 Aug. Alhier is reeds 710 pd. st. ten behoeve der echtgenooten Madiai ingeschreven.

— De Koningin en het Koninklijk gezin zullen tot den 26 dezer, prins Alberts verjaardag, te Osborne blijven. Onmiddelijk daarna zal het Hof naar Ierland vertrekken, hoezeer de Koningin eerst den 29 haren intogt te Dublin zal houden. De Koningin zal op het paleis van den onderkoning haren intrek nemen, tot op het laatst der week, om zich dan naar de Hooglanden te begeven.

— Een oppositie-blad legt aan een hoog Russisch personnaadje, dat zich hier bevindt, de woorden in den mond (bij gelegenheid der revue van de vloot te Spithead); „Hoe groot moet de natie zijn, tegen welke Engeland zulk eene krijgsmagt niet durft bezigen!"

— De Mexikaansche dagbladen zijn ten sterkste tegen het Spaansche protectoraat in welken vorm ook. Intusschen bevestigt zich de vereeniging tusschen de republiek en den pauselijken stoel. Men zag kruisen en pauselijke eereteekenen openlijk dragen en er werden toebereidselen gemaakt tot ontvangst der jezuïten.

— Onder de voorwerpen die in het kristallen paleis van New York meer dan gewone aandacht trekken, is een koffer van gewone grootte, bevattende een huis geschikt tot woning voor een persoon met sofa en bed. Al die voorwerpen zijn van elastische gom. Het huis bestaat uit vier muren en een dak, zoodat slechts vier stokken noodig zijn om het te steunen. De sofa en het bed worden met een blaasbalg, die zich ook in den koffer bevindt, opgeblazen, terwijl een ander groot stuk gom op dezelfde wijze een schuitje wordt, waarmede men eene rivier kan overtrekken.

— Te N.-Orleans (Noord-Amerika) heerschte de gele koorts op eene verschrikkelijke wijze. Van 16 tot 23 Julij stierven er 500 menschen; op 29 Julij alleen bedroeg het getal dooden 126 en op 30 Julij 100.

16 Aug. In het in aanbouw zijnde nieuwe glazen paleis bij Sijdenham, heeft gisteren namiddag een verschrikkelijk ongeluk plaats gegrepen. Terwijl namelijk verscheiden ambachtslieden op een steiger ter hoogte van 170 voet in het gebouw werkzaam waren, bezweek deze stellaadje plotseling en stortten allen op den grond; het gevolg hiervan was, dat tien arbeiders op de plek dood bleven en drie zwaar werden gekwetst.

— Het Parlement zal eerst Zaturdag geprorogeerd worden.

BELGIE.

Blijkens de officiële programmas zal de aartshertogin den 20 dezer te Verviers aankomen, alwaar de Koning en de prinsen haar zullen opwachten. Denzelfden dag zal de trein te Brussel aankomen, en de hooge reizigers zullen in statigen optogt zich naar het paleis begeven. Den volgenden dag zal het huwelijk burgerlijk worden voltrokken in eene zaal van het paleis, en den 22 zal het in de St. Gudule-kerk kerkelijk worden ingezegend door den kardinaal aartsbisschop van Mechelen.

Brussel, 15 Aug. Een geneesheer te Brussel is door de regtbank dier stad tot twee maanden gevangenisstraf en 200 francs boete veroordeeld, ter zake van uitdaging van den hoofdredacteur van het dagblad *la Nation* tot een tweegevecht.

— Eene eerste bezending stieren, voor de aanstaande stieren-gevechten, is uit Spanje alhier aangekomen. De hertog van Alba en de heer Salamanca hebben nu reeds plaatsen besproken ter bijwoning van deze gevechten.

— De bisschop van Gent heeft eene reis naar Rome gedaan en aldaar van den Paus voor geheel België de opheffing der vasten-verordening voor den Zaturdag verworven.

(Dien ten gevolge is, bij een herderlijk schrijven van den Kardinaal-Aartsbisschop en de gezamenlijke bisschoppen, aan de geloovigen in gansch België, in zooverre zij zulks mogten verlangen, vrijstelling verleend van het kerkelijk gebod, dat de Zaturdag als een dag van onthouding voorschrijft. Alleen dan zal de vrijstelling niet geldend zijn, wanneer de Zaturdag te gelijk als vastendag invalt. Er zijn verschillende redenen die de hooge geestelijkheid bewogen hebben aan den Paus het verzoek om bovengezegde vrijstelling voor te dragen.)

— Een Engelsche graveur heeft het middel gevonden, om ook op hout te *daguerréotyperen.*

— Te Salières bij Luik vond een boer op een molshoop een goudstuk. Men groef verder en stiet op een grooten pot met 200 gedenkpenningen, met de beeldtenissen van de heeren Hubertus, Blasius en Theodorus.

17 Aug. Bij gelegenheid van het huwelijk van den hertog van Braband, zal in al de kerken van Belgie een *Te Deum* worden gezongen.

— Te Gent wordt de oude stads toren hersteld en zal daarop weder geplaatst worden de 11 voet lange koperen draak, welke afkomstig is van graaf Bauduin VIII van Vlaanderen, die hem na de verovering van Konstantinopel door de kruisvaarders, van den koepel der Sophia-kerk deed afnemen en naar Brugge zond, van waar Philips van Artevelde hem in 1382, naar Gent overbragt. In 1445 werd dat zegeteeken op den stadstoren geplaatst en bleef dien, tot in 1839, versieren.

PORTUGAL.

Lissabon, 8 Aug. De ziekte onder de olijven en druiven neemt steeds toe.

Hierop namen de pelotons-exercitiën eenen aanvang, hetwelk vermakelijk genoeg in zijn werk ging. Eens maakte mijn nevenman linksom en ik insgelijks, en zoo marcheerden wij eenen geruimen tijd voort, waarbij het mij zeer zonderling voorkwam, dat de helsche krijgsmuzijk voortdurend zwakker werd. Na lang dus linksom gemaakt te hebben, hoorden wij paardengetrappel achter ons, en zie — nu draafde een majoor ons achterop, die ons vroeg: waar wij naartoe wilden gaan? Stel u onze verwondering voor, toen wij bespeurden dat een honderdtal manschappen links waren omgeslagen, terwijl de hoofdtroep regtsomkeert gemaakt had. De majoor gaf ons nu goe-de woorden, en eindelijk lieten wij ons dan ook overreden, om maar stilletjes wederom naar de anderen te marcheren. Bij deze krijgswending waren wij onzen officier met den gelen zakdoek kwijt geraakt, en hadden eenen anderen in de plaats gekregen, die in plaats van met eene sabel, met eene lange rijzweep was gewapend, waarmede hij hen, die niet juist in het gelid stonden, op de beenen sloeg, om die te rigten, hetwelk dan ook als een aardig spelletje werd opgenomen. Thans begon de eigenlijke inspectie. Daar het geringste gedeelte echter slechts gewapend was, zoo was deze spoedig afgeloopen. Een der adjudanten, een korte dikke man, zou mijn verzuim wegens de patroontasch en den kruidhoren slechts over het hoofd zien, omdat ik anders dubbel gewapend was, daar ik een jagtroer had met twee loopen. Na verloop van een uur verwijderde de generaal zich even zoo wellevend als hij gekomen was. Bij zijne aankomst had men zoo iets gerommeld, hetwelk veel op eenen vaandelmarsch geleek, en hierbij had H. met alle kracht zijne longen bijna moeten uitblazen, waarbij de generaal zich naauwelijks van lagchen kon inhouden. Voordat de bevelhebber ons verliet, hield hij nog met ongedekten hoofde een lange aanspraak, waarin hij ons onze militaire houding en bekwaamheden, met welke wij zoo tamelijk onbekend waren, tot aan de sterren verhief, en ons aanspoorde om eene ruiterkompagnie te vormen, die dan ook nog denzelfden avond tot stand kwam. Tot heden toe echter bestaat deze kavalerie nog alleen op papier. De twee majoors van het regement, die beiden gaarne tot den rang van oversten wilden opklimmen, inspecteerden ons nog eenigen tijd, waarna een van dezelve zeer bescheiden voor het front reed, en met ontbloot hoofd de gunst verzocht voor de opengevallene plaats. De andere, die niets verzocht had, werd naderhand tot dien rang verheven. De trommels rommelden nu voor het laatst bij het trompetgeschal van den heer H., en zoo werden wij met den parademarsch rondom de stad geleid, die waarlijk van geluk mogt spreken, dat zij nog door geene muren was ingesloten, daar haar anders zeker het lot van Jericho zou getroffen hebben. Hierop werden wij afgedankt en nu ook ontstonden er een aantal afzonderlijke troepen. De eene maakte thans van de gelegenheid der volksmenigte gebruik om zijn paard te verkoopen, anderen dronken en maakten zich vrolijk of schoten naar den schijf, enz. Een oude Neger had zich op eene kar geplaatst, en kraste op eene viool een contredans, waarop oogenblikkelijk eene colonne gevormd werd. Acht man, en daaronder een officier met vederbos en sabel dansten nu als dol en bezeten op eene ruimte van naauwelijks acht voeten in het vierkant, terwijl zij door de toeschouwers digt waren ingesloten, en hiermede was die schitterende revue geëindigd."

Welligt zullen velen eenen zoodanigen wapenschouw als bespottelijk beschouwen: doch waarlijk zijn zij, die geene andere militaire pligten te vervullen hebben, eer te benijden, dan te beklagen, en zoo zij nimmer met meer ernstige krijgsbewegingen behoeven bekend gemaakt te worden, dan zeker zal het land niet onder de ongelukkigste gerangschikt moeten worden.

ALLERLEI.

De doodvonnissen wegens kindermoord vermenigvuldigen te Londen op schrikbarende wijze en beloopen vier of vijf in de laatste dagen, terwijl volgens de berigten der dagbladen, dezelfde misdaad op nieuw in vele gevallen gestraft moet worden. Men zou gelooven in een door Barbaren bewoond land te wonen bij het lezen der bijzonderheden. De jury's schijnen bovendien weinig naauwgezet te zijn. Zie hier de zaak van een meisje van 17 jaren. Een dier onnatuurlijke wezens, aan wie het moederlijk gevoel vreemd schijnt te zijn, draagt de zorg voor een jong kind op aan het bewuste meisje, met belofte het te zullen komen halen. Het meisje wacht te vergeefs, zorgt zooveel mogelijk voor het kind, doch het noodige ontbreekt. Zij vervoegt zich tot de volgens de staatswet ingestelde armverzorgers van het kerspel. Deze verwijzen haar naar een ander kerspel. Dit geeft haar aan de policie over. De policie voert haar terug naar een armenhuis van een ander kerspel, hetwelk haar op nieuw wegzendt, totdat zij eindelijk, door vermoeijenis en wanhoop overmand, in eene vlaag van moedeloosheid en vertwijfeling, het kindje, dat haar geheel vreemd is, in de rivier werpt. De jury heeft de doodstraf toegepast, die waarschijnlijk het gevolg is van de *staatsarmenwet*, waaraan de onderscheidene kerspelen begrepen hebben zich stiptelijk te moeten houden. Zou eene diaconie geene hulp verleend hebben indien zij bestaan had? Eene andere vrouw bekent haar

ZWITSERLAND.

De verwachting eener minnelijke schikking, van het Zwitsersch-Oostenrijksche geschil schijnt niet zoo spoedig verwezenlijkt te worden, als men dezer dagen reden had te vermoeden. Zwitserland neemt maatregelen om de sterke punten langs den lijn van den St. Gothard in staat van tegenweer te brengen. Eene speciale militaire commissie, zamengesteld uit de uitstekendste hoofd-officieren van het bondsleger, waaronder generaal Dufour, houdt thans te Bellinzona bijeenkomsten, om uitvoering te geven aan de besluiten der bondsvergadering, ten doel hebbende de uitbreiding van 's lands verdedigingsmiddelen.

DENEMARKEN.

Te Koppenhagen zijn van 13 tot 14 Aug. aangegeven 50 cholera-zieken, en 26 overledenen. Totaal 6937 lijders, waarvan 3756 zijn gestorven. Te Aalburg, Aarhus en Fredrikshaven maait de cholera nog veel offers weg. Ook te Carlskroon in Zweden is zij uitgebroken; in die stad, als ook te Helsingborg, Christianstad enz., komen vele gevallen van hondsdolheid voor.

DRENTHE.

Assen, 20 Aug. Men meldt, dat den 12 en 13 dezer maand, op verzoek van de Directie der Drentsche Veen- en Midden-Kanaalmaatschappij, een opzettelijk onderzoek naar de deugd der door die Maatschappij aangekochte veenen, in de markte van Zuid- en Noordbarge, gemeente Emmen, heeft plaats gehad, zoomede betrekkelijk den termijn, welke zoude worden vereischt, om die veenen in exploitatie te brengen, en dat dit onderzoek, naar het oordeel van de daartoe benoemde deskundigen, in tegenwoordigheid van den heer fungerenden Hoofdingenieur in dit gewest en een der heeren Commissarissen werkzaam geweest, een allergunstigst resultaat heeft opgeleverd, zoodat men mag vertrouwen, dat nu spoedig met het werk een aanvang zal worden gemaakt. (*Gr. Ct.*)

* Een treurig voorval vond l.l. Dingsdag-morgen te Exlo, gemeente Odoorn, plaats. Een zeker man van 51 jaren, die zich over de algemeene achting der ingezetenen mogt verblijden, en tevens de liefde van echtgenoot en kinderen in ruime mate bezat, werd door een zijner jongste zonen in zulk een toestand gevonden, dat er geen twijfel bestond, of hij had, met voorbedachten rade, zichzelven van 't leven beroofd. Alleen angstvallige zorgen en bekommernissen voor een toekomstig tijdelijk bestaan, hoe ongegrond deze ook mogten zijn, schijnen aanleiding tot deze wanhopige daad te hebben gegeven.

* De kandidaat *J. Beekhuis Heckman* uit Groningen heeft het beroep naar de Hervormde Gemeente te Hornhuizen, Provincie Groningen, ontvangen.

— Dezer dagen heeft te Groningen de aanbesteding van de stedelijke gasfabriek plaats gehad. De heer *J. Fenseling* te Groningen is aannemer geworden van de fabriekgebouwen voor *f* 101,900.

— Ter voorkoming van misverstand heeft de minister van binnenl. zaken bekend gemaakt, dat de wethouders, in 1853 als raadsleden hebbende moeten aftreden, en die als zoodanig herkozen zijn, weder aan eene herkiezing als wethouders zijn onderworpen, en dat zoolang deze laatste herkiezing niet heeft plaats gehad, zij geene zitting in het collegie van burgemeester en wethouders mogen hebben.

— Gisteren heeft de algemeene vergadering van het Genootschap ter bevordering van den landbouw in dit gewest te Dieverbrug plaats gehad; dezelve was zeer druk bezocht en werd begunstigd door schoon weder. Voor de tentoonstelling was veel vee aangevoerd. Er bevonden zich 9 springhengsten, 4 jonge hengsten, 5 hengsteveulens met de merriën, 10 fokmerriën, 1 aangespannen span paarden, 12 stieren, 9 jonge runderen, 6 beeren, Engelsch ras, 4 motten, Engelsch ras, 2 beeren, inlandsch ras, en 3 motten, inlandsch ras. Er was geen weide-os of koe, waarvoor ook eene premie was uitgeloofd, aangeboden. Alle springhengsten zijn goedgekeurd, zoodat aan iederen eigenaar eene schadeloosstelling van *f* 5-„ is uitgekeerd. Voorts zijn de volgende premien toegekend: voor de *springhingsten* de 1e premie voor een bruinen 6jarigen hengst van *E. Kremer* te Exlo, de 2e voor een 4jarigen bruinen dito van *J. Snoeken* te Uffelte en de 3e voor een zwarten 3jarigen van *E. Kremer* genoemd; — voor de *jonge hengsten* is de eerste premie ingehouden; de tweede is toegekend aan een $1\frac{1}{2}$ jarigen bruinen hengst van *H. Frieling* te N. Barge en de derde aan een $2\frac{1}{2}$jarigen bruinen hengst van *R. Brink* te Peizerhorst; — voor de *hengsteveulens* de 1e premie aan een zwart veulen van *J. Prins* te Dwingelo en de 2e aan een bruin dito van *de wede. Veningen* in de Pieperij; — voor de *fokmerrien* de 1e premie aan een 5 jarige bruine merrie van *R. Oosting* te Oude Molen, de 2e aan eene 5 jarige bruine dito van *E. ter Haar* van de Wijk, en de 3e aan eene zwarte 7 jarige van *R. Brink* te Peizerhorst. — Voor de *stieren* de 1e premie aan den vaalbonten stier van *M. Helling* te Westerbork, de 2e aan een zwart bonten dito van *K. Dekker* te Koekange en de 3e aan een zwart bonten dito van *A. Eemten* te de Wijk; — voor de *jonge runderen* de 1e premie aan eene vaal bonte koe van *A. Eemten* te de Wijk en de 2e aan eene zwart bonte vaarse van *K. Haalweide* te Haalweide; — voor de *beeren Engelsch ras* de premie aan een zwartbonten beer van *A. Wanning* te Leggelo; voor *dito inlandsch ras* aan een bonten beer van *A. K. S. van Veen* te Ruinerwold; — voor de *motten Engelsch ras* de premie voor eene gevlekte mot van *M. A. van Roijen* te Vledder; voor *dito inlandsch ras* aan eene mot van *K. Wildeboer* te Meppel. Het ingespannen span paarden is niet premiewaardig gekeurd, om dat hetzelve, zooals aan den eigenaar, op deszelfs vraag naar de redenen, geantwoord werd, niet in den draf voldeed.

Ten aanzien van de vier ingekomene antwoorden op de prijsvraag over de beste wijze van botermaken adviseerde de betrekkelijke Commissie, om twee antwoorden, aangeduid door de motto's: „*Puike boter voor en naar, doet ons leven 100 jaar,*" en *zonder vlijtigheid* enz. buiten aanmerking te laten, terwijl haar het antwoord met het motto: „*Ondervinding is de beste leermeesteres*" het beste voorkwam, doch dat daaraan eene te hooge waarde zou worden toegekend, door aan hetzelve eene premie van *f* 50-„ toe te wijzen; het ontbrekende in dit antwoord werd aangevuld door het antwoord met het motto: „*door doen leert men*," hetwelk op zich zelf ook veel voortreffelijks bevatte. De Commissie gaf daarom in overweging, om, met toestemming der schrijvers, aan het voorlaatste antwoord eene premie van *f* 30-„ en aan het laatste eene van *f* 20-„ toe te wijzen, en om het antwoord van den schrijver, die hierin geen genoegen nam, onbekrood te laten; de vergadering vereenigde zich hiermede.

Voor de vacante betrekking van Thesaurier is met 26 van de 50 uitgebragte stemmen benoemd *Mr. J. W. J. Baron de Vos van Steenwijk* te Meppel, die zich bereid verklaarde, dezelve op zich te nemen.

Er is besloten, met afwijking van het bepaalde bij het Reglement, de volgende algemeene vergadering en tentoonstelling te Assen te doen plaats hebben, bij gelegenheid van het landhuishoudkundig congres.

De heer *J. van der Weijde*, benoemd veearts op Java, is tot corresponderend lid gekozen, terwijl tot gewone leden zijn aangenomen de heeren Mr. *J. H. Westra*, *J. M. Noordewier* en *M. T. Sz. Gratama* te Assen, *B. Denning* te Nijeveen, A. W. *van Holthe Westra* en Ds. *G. Horrëus de Haas* te Dwingelo, *J. Snoeken* te Uffelte en Ds. *Ebbinge* te Wapserveen.

— De sterkte der bevolking in de koloniën der maatschappij van weldadigheid is gedurende het afgeloopen kwartaal met 566 personen verminderd; zijnde op 1 Julij 10,127. De gezondheid bleef onder de kolonisten zeer gewenscht. Een legaat van *f* 3000 van wijlen vrouwe M. C. Schenkhuizen, wed. J. M. Molkenboer, te Amsterdam, is aan de maatschappij geschonken.

* **Nijeveen, 19 Aug.** Tot ons leedwezen moeten wij van hier berigten, dat de besmettelijke longziekte vermoedelijk op den stal van *D. C. Derks*, landbouwer alhier, is ontstaan. *Er zal een nader onderzoek plaats hebben, en, zoo het zich mogt bevestigen, zullen de overige runderen van Derks ingeënt worden.*

* **Drouwen, 17 Aug.** Wij kunnen van hier melden, dat er thans alhier onder de jonge schapen eene ziekte heerscht, die, niettegenstaande de vele aangewende pogingen, een aantal doet sterven.

* **Beesterzwaag, 16 Aug.** Gisteren heeft alhier het vergelijkend examen ten behoeve der vacante school te Gorredijk plaats gehad; 43 sollicitanten hadden zich aangegeven, 29 waren opgekomen. Na afloop is er een zestal opgemaakt, bestaande in (alph. gesteld): *J. Hemsen* van Aalsum, *H. Koster* van Sneek, *P. Kruize* van Nieuwolda, *J. Pettinga* van Solwerd, *J. Poutsma* van Follega en *H. Timmer* van Haren.

Veenhuizen, 14 Aug. Gisteren zijn van hier naar Kampen vertrokken 29 kolonisten, om ter bestemder plaats als nieuwelingen in 's lands dienst te treden.

— Begunstigd door heerlijk weder is de rogge bijna binnengehaald en valt tamelijk goed uit: de haver en garst hebben zich merkelijk hersteld, terwijl de boekweit in jaren zoo vol niet geladen was. Het bederf der aardappelen is niet algemeen, maar bepaalt zich bij enkele soorten.

* **Gasselternijveensche-Mond 16 Aug.** In den nacht tusschen den 14den en 15den dezer, nam een zeker persoon de stoutmoedige vrijheid, eene woning, bijna gelijk aan die der oude Batavieren, op het land van een ander op te rigten en daarin met zijn huisgezin voor regen en wind beschutting te zoeken. Doch slechts een korten tijd mogt hij zich over het bezit van eene eigene haardstede verheugen; want heden avond liet de eigenaar van den grond, waarop het kolossale gebouw was opgetrokken, door eene menigte arbeiders onder het aanheffen van een vrolijk lied en het drinken van een stevigen borrel, hetzelve omverhalen. Dit was voor de arbeiders een waar feest.

* **Coevorden, 18 Aug.** Gister overleed hier weder een twintigjarig jongmensch, ten gevolge van overdreven ijver in het hooijen. Veertien dagen bragt hij in onlijdelijke pijnen door. Nog een jongeling en eene jongedochter laborerren aan eene gelijke ziekte, doch deze beiden zullen wel herstellen echter vreest men dat zij hunne vorige krachten nimmer herkrijgen zullen.

Men verhaalt ons, dat zich ook eene ziekte in de veenboekweit vertoont, en dat de bladeren geel worden en afvallen, ter oorzake waarvan de bloesem geen honig bevat.

Meppel, 19 Aug. Heden morgen is alhier gearresteerd *L. W. Busscher*, slijter in sterken drank, ter zake dat hij op donderdag den 4 dezer op de straat alhier aan den Commies der Rijks belastingen *M. Bruning* en den Veldwachter *T. H. Wink* herhaaldelijk moedwillig met geweld heeft ontrukt eene kruik met gedisteleerd, die als niet gedekt door een geleibiljet door den eersten was in beslag genomen, en door welke geweldadigheid de beide handen van dien Commies bloedig zijn verwond.

GEMEENTE-RADEN.

Assen, 16 Aug. In de vergadering van den Raad van heden is behandeld een voorstel van HH. Burg. en Weth. om op eene deswege gedane vraag van den heer Generaal Majoor *Verhorst* te antwoorden, dat de Raad bereid is, bij eene vermeerdering van het garnizoen, de kazerne te vergrooten, door afstand van het locaal, thans dienende voor de teekenschool, en aan H.H. Burg. en Weth. op te dragen, zoo ter voorziening in het gemis van dat locaal voor de teekenschool, als omtrent de wijze van vergrooting der kazerne, nadere voorstellen aan den Raad te doen. Na eenige discussie, waarbij werd ter sprake gebragt het vragen van eenige vergoeding van het Rijk b. v. door betaling eener jaarlijksche huur of de verzekering, dat de vermeerdering van het garnizoen niet slechts van korten duur zal zijn, is met 8 tegen 2 stemmen (die van de leden *Alstorphius Grevelink* en *Gratama*) besloten overeenkomstig het voorstel, onder bijvoeging dat de Raad zich vleit, met de hoop dat de beoogde uitbreiding van het garnizoen van blijvenden aard zal zijn. — In deze vergadering is nog tot lid der commissie voor het afnemen der examina van de jonge lieden, die op het gymnasium wenschen toegelaten te worden, benoemd de heer Mr. *E. K. J. Berling*, ter vervanging van den heer Mr. *J. Oosting*, die, daartoe vroeger benoemd zijnde, voor die betrekking had bedankt.

INGEZONDENE STUKKEN.

Elk wat wils!

We lazen, dat A. Feis, onderwijzer te Rottum (Gron.), als zoodanig benoemd is te Hoogeveen. We zijn zeer ingenomen met deze keuze. Feis moet een knap, een degelijk onderwijzer zijn, naar men zegt. Evenwel, we begrijpen niet, waarom Feis niet door den heer Schoolopziener is genomineerd. ZEd. weet toch wel, wie de knapste is? En anders, waartoe de vergelijkende examens? Maar kan men door de examens weten, wie de beste onderwijzer is in de school? Ziedaar eene vraag, die nog niemand mij duidelijk heeft beantwoord. 'k Ben maar een boer, en een boer oordeelt ligt valsch. Is dit in de volgende stellingen het geval, wijs mij teregt, of vergeef het mij stilzwijgend. 'k Was bij 't examen te Hoogeveen tegenwoordig. Dertig sollicitanten zaten duchtig te pennen of werden mondeling onderhoord. 'k Kreeg medelijden, toen ik hen overzag. Uren ver waren ze gekomen, en — 29 gingen terug, zonder iets meer te zijn. Ze waren allen van den 2en rang; allen bekwaam genoeg voor de vacature. Dewijl men nu toch weinig waarde hecht aan de vergelijkende examens, zou ik:

1°. De rangsexamens nog moeijelijker maken, opdat men zich niet kan vergissen in 't wetenschappelijke van den onderwijzer.

2°. Voor een onderwijzerspost zou ik sollicitanten oproepen, om uit de aangegevenen met overleg van den heer Schoolopziener en volgens de beste getuigschriften, een vrije keus te doen.

3°. Had men 5, 6, 7 of 8 genomineerd, die zou ik laten overkomen, of 'k zou hunne scholen bezoeken, om de manier van onderwijzen en d'omgang met kinderen en meer bejaarden op te merken, enz.

Vele onaangenaamheden zouden zoodoende worden vermeden. *Justus.*

Goede raad aan de boeren in Drenthe.

De ondergeteekende geeft de boeren in Drenthe door dezen een raad, om de helft meer rogge te verbouwen als verbouwd wordt, door zomer- en winterrogge te laten wisselen, n.l. om de halve esch te bebouwen met zomerrogge en boekweit en de andere helft met winterrogge, en het andere jaar dit om te keeren; dit gebeurt aldus te Zeijen en te Rhee. Het is de eigen schuld van de boeren, dat zij geen meer rogge verbouwen, en dat zij het land wild en woest krijgen, door alle jaar winterrogge op het zelfde land te verbouwen, want daardoor wordt het land uitgeput. Daar de rogge duurder wordt en er zooveel goed naar Engeland gaat, wordt het tijd, dat de Drentsche boeren wijs worden!

Zeijen den 18 Augustus 1853. Harm Kremer.

Tafeldans.

Ofschoon niet gewoon zijnde, onderwerpen van wetenschappelijken aard in dagbladen te behandelen, zoo noopt mij toch het stilzwijgen van de Genees- en Natuurkundigen in dit gewest, mijne gedachten over de zoo dikwijls en zoo veelzijdig beschouwde tafeldans aan het publiek mede te deelen, vooral nu, daar een Bisschop in Frankrijk dezelve als zondig veroordeelt, en een Geestelijke in Engeland haar beschouwt te zijn eene werking des duivels.

Verrassend zeker was de indruk, welke de in den laatsten tijd zoo veel besprokene tafeldans op mij uitoefende, en ik deelde met anderen, bij het denkbeeld van het vreemdsoortige van die werking, in de gedachte haar te moeten toeschrijven aan de invloed van het magnetimus, zonder te kunnen verklaren, op welke wijze die kracht hier werkzaam was, en juist het nadenken over het onverklaarbare gaf mij het middel aan de hand door te dringen tot den aard van het verschijnsel.

Geen vreemdeling zijnde in de uitoefening van het dierlijk magnetismus, bij ervaring wetende, welken invloed het wilsvermogen van den magnetiseur op den gemagnetiseerde uitoefent, ja zelfs dat door dat wilsvermogen het rapport tusschen beiden op afstanden wordt daargesteld, door welke kennis zeker veel van het wonderdadige vervalt, zoo kwam het mij analogisch geredeneerd niet ongerijmd voor, in de tafeldans het kennelijk vermogen van den wil te aanschouwen. Het kan hier natuurlijk de plaats niet zijn, om te betoogen, op welke wijze hersenen, zenuwen en spieren alternatief werkzaam zijn, om aan het wilsvermogen dienstbaar te wezen, zooals het ook Physiologisch niet verklaarbaar is, wat eigenlijk de wil is.

Ten einde dit opgevatte denkbeeld nu proef-ondervindelijk waar te maken, plaatste ik mij tusschen een keten van personen, die een tafel lieten dansen, aan mijne wil eene rigting gevende geheel tegenovergesteld zeker aan die van de andere schakels der keten, en het gevolg hier van was, dat er geene draaijende beweging plaats greep; nauwelijks had ik mijne plaats verlaten en was buiten de gemeenschap met de zoo even genoemde keten van personen, of de draaijende beweging had weder plaats, plaatste ik mij weder met hetzelfde denkbeeld bezield tusschen beiden, zoo had er weder stilstand plaats, en aldus tot herhaalde malen toe.

Met een mijner natuurkundige vrienden over dit onderwerp sprekende had ik het genoegen te mogen vernemen, dat ditzelfde resultaat door hem ook was verkregen.

Andere geleerden schijnen de tafeldans ook uit dat oogpunt te beschouwen, zonder op te geven, door welke proefnemingen zij in die beschouwing zijn bevestigd; onder deze

---

kind door eene halswonde van het leven beroofd te hebben. De geneesheer verklaart, dat het kind geademd heeft, doch niet te kunnen bevestigen, dat het leefde, en de vrouw ontsnapt aan de doodstraf. De twee jury's verschillen aanmerkelijk.

—

Van Cheribon op Java wordt, onder dagteekening van den 7den Mei het volgende merkwaardige en treurige voorval gemeld: Een jong inlander uit de dessa Tjigasong hield, onder het weiden zijner buffels, zijn sober maal, toen hij onverwachts door apen een bende overvallen en letterlijk doodgebeten werd; zijne medgezellen konden of durfden hem niet bijstaan en hebben de vlugt genomen. Men heeft terstond op deze apen jagt gemaakt en hen voor een groot gedeelte gedood. Hun dusgenaamde koning of radja heeft 20 schoten doorgestaan, alvorens uit den boom te vallen.

—

Den 9 dezer is op de Beurs te Rotterdam, van wege de Maatschappij van Volksvlijt, ter bezigtiging gesteld eene reken-machine, wier belangwekkende uitkomsten den toeschouwer inderdaad verbazen. Het heeft slechts de grootte van eene twee à drie palm lange, ruim een palm breede, en 10 à 15 duim hooge doos of houten kistje. Wijders bevindt zich aldaar eene haak-machine, waarmede wij in 5 à 6 minuten een' zijden geldbeurs zagen haken. De grootte van dit fraai vervaardigde werktuig, schatten wij ruim genomen op 2 á $2\frac{1}{2}$ palm. Ook bevinden er zich buigbare vijlen, centerboren, waarmede men gaten van verschillende grootte boren kan; monsters glas voor bedekking of ter vervanging van mat glas; tinblad, in verscheidenheid van kleuren, ter bekleeding van doozen of kisten; runderhuiden, die binnen 2 à 5 etmalen gelooid zijn; voor werpen van *Gutta percha*; papier uit stroo vervaardigd, enz.

—

Een Engelsch dagblad behelst het verhaal eener vreeselijke ontmoeting met eenen haai, welke den 29 April l.l. ter reede van Corfu plaats greep. Vijf jonge Engelsche soldaten, die zich in eene roeiboot bevonden, voelden eensklaps een hevigen schok, alsof het vaartuig op een rots stootte. Maar een der manschappen bespeurde een grooten haai, die echter terstond afdeinsde. Naardien ook eene menigte bruinvisschen de boot omringden, wierp Flowers, een der soldaten, een harpoen uit, maar de lijn daarvan slingerde om den arm van een anderen soldaat, Hanson genaamd, die daardoor te gelijk met de harpoen in het water geraakte. Flowers stuurde de boot naar het punt waar zijn makker verdwenen was, ten einde hem te redden, toen een derde uitriep dat hij den haai op Hanson zag afkomen. Nu trok Flowers zijn mes, wierp zich in de golven, en brengt het zeemonster verscheiden diepe wonden toe, maar voor den ongelukkigen Hanson was dit in zeker opzigt reeds te laat, want de haai had hem een der beenen tot op de knie afgebeten. Met groote moeite bereikte de moedige Flowers met zijnen gewonden makker de boot en verbond diens wonden, zoodat hij, onder verdere heelkundige behandeling, het leven behouden heeft. De zwaar gekwetste haai is naderhand gevangen en op het strand gesleept. Hij woog 234 Engelsche ponden. In zijne keel vond men het vermorzelde been van Hanson.

—

Als een nieuw bewijs van trouw en gehechtheid der honden, mag het volgende dienen: Dingsdag den 2 dezer werd te 's Gravenhage, in eene sloot achter het bosch, het lijk gevonden van een manspersoon, die in den avond van den vorigen Zaturdag het huis van eenen vriend had verlaten, die eigenaar was van eenen hond. De verdronkene bragt gewoonlijk het een of het ander voor den hond mede. Toen hij het huis van zijnen vriend verliet, werd hij door den hond gevolgd. Des nachts kwam de hond nat en vuil te huis. De oorzaak daarvan was onbekend. Dingsdag in den vroegen morgen, begaf de eigenaar zich met nog twee vrienden naar het bosch. Op zekere hoogte, verwijderde zich de hond eensklaps. Ongemerkt volgden zij hem, en vonden nu den hond aan het water bij het lijk staan. Op die wijze heeft men den vermiste gevonden, die anders zeker nog eenen geruimen tijd had kunnen blijven liggen, dewijl de sloot zeer afgelegen is.

—

De Fransche policie is op het spoor van een nieuwe soort van smokkelen gekomen. Belgische kleedermakers nemen namelijk bestellingen aan langs de fransche grensplaatsen en smokkelen de kleederen over de grenzen, door middel van een aantal lieden, die ze in Belgie, in de plaats van hunne oude vodden, aandoen, en ze in Frankrijk wederom voor andere oude kleederen verwisselen; op die wijze smokkelt ieder man een aantal kleedingstukken per dag over de grenzen.

—

Eene gewezene marketentster van het groote leger, viermaal weduwe van soldaten van de oude garde, zal nu ten vijfden male met een soldaat van het keizerrijk huwen. Om geen tijd te verliezen, heeft zij hare maatregelen genomen, om te trouwen op den dag, waarop hare tien maanden weduwentijd, door de wet voorgeschreven, verstreken zijn. De bruid is 76, de bruidegom 82 jaren oud.

zal het genoegzaam zijn de naam van Faradaij, den grooten Engelschen scheikundige, te noemen; deze bestempelt die beweging met den naam van spierwerking, hetgeen zeker hetzelfde zal moeten beteekenen, als hetgeen wij daaromtrent ondervonden.

Aangenaam zal het mij zijn, indien de Redactie der Dr. Courant de uitslag dezer proefneming in haar dagblad opneemt, opdat zoo mogelijk vele ongerijmde beschouwingen daardoor wegvallen, en deze mededeeling tot een spoorslag strekke, om te ook onderzoeken en niet dadelijk met alle wind van leering weg te loopen.

PEIZE 11 Augustus. H. O. ZELLE.

Genees- Heel en Verlosk. en Apotheker.

ADVERTENTIEN.

ONDERTROUWD den 31 Julij 1853 :

SJOERD R. KUIPER,

Logementhouder te *Akkrum*,

EN

RIEGINA HENDRIENA GEERTRUIDA NIEUWENHUIS

van *Meppel*.

Na een smartelijk, doch geduldig lijden van ruim negen maanden, overleed heden mijne geliefde Echtgenoote JENTIEN OOSTERVEEN, in den ouderdom van bijna 35 jaren, waarvan ik nog geen twee jaren met haar mogt vereenigd zijn, mij een kindje nalatende.

ASSEN, 17 Augustus 1853.

A. F. GOSSELAAR.

EELDE, den 15 Augustus 1853. Heden middag overleed, op het alleronverwachtst, mijn innig geliefde Echtgenoot RIEKEL WARNERS KOITER, *Organist en Onderwijzer der Jeugd alhier*, in den ouderdom van 37 jaren en 4 maanden, mij nalatende vier kinderen, te jong om hun verlies te beseffen.

D. L. MARRENGA.

Algemeene kennisgeving.

BAL

OP DONDERDAG DEN 25 AUG. E.K.,

in de CONCERTZAAL van **J. B. SCHUT.**

Aanvang te 7 uur.

GYMNASIUM TE ASSEN.

De COMMISSIE TOT AFNEMING VAN HET EXAMEN *ter toelating van* **Leerlingen** *op bovengenoemd* **GYMNASIUM** maakt bekend, dat zij ten dien einde zal vergaderen op

ZATURDAG 27 AUGUSTUS E.K.,

des VOORMIDDAGS **te 10 uren,** in het GEBOUW van het **GYMNASIUM.**

Zij, die verlangen te worden toegelaten, worden uitgenoodigd zich bij den Rector Dr. NOORDEWIER aan te melden.

De vereischten zijn: bedrevenheid in het LEZEN, SCHRIJVEN, REKENEN, de gronden der NEDERDUITSCHE en FRANSCHE TALEN en de beginselen der AARDRIJKSKUNDE en GESCHIEDENIS, alsmede, *in den regel*, **twaalfjarige ouderdom.**

De CURSUS vangt aan op **1 SEPTEMBER e. k.**

ASSEN, 18 Aug. 1853.

Namens de Commissie,

E. K. J. BERTLING, *Secretaris.*

HARDDRAVERIJ

BIJ H. MAST

OP DE SCHEID TE SMILDE,
OP ZATURDAG 27 AUGUSTUS 1853.

TOT PRIJS:

Een paar HOOFDSTELLEN met Berlijner zilver afgezet, en tot *PREMIE:* **een ZWEEP.**

De ondergeteekende MARCUS JOZEPH BLOEMENDAAL, koopman in *SCHRIJFBEHOEFTEN*, brengt ter kennis van de Ingezetenen te *Smilde*, dat hij bij Resolutie van Zijne Excellentie den Heer Minister van Financien de dato 12 Aug. 1853 No. 57 gemagtigd is tot het verkoopen van **GEZEGELD PAPIER.**

SMILDE, 19 Augustus 1853.

M. J. BLOEMENDAAL.

F. M. H. COHEN,

Tandmeester bij het Instituut voor Doofstommen te Groningen, KUNSTTANDEN- en GEBITTENVERVAARDIGER, welke aan al hunne vereischten voldoen, dewijl zij door hunne eenvoudigheid het doelmatige bereiken, is gelogeerd te *Assen* bij den Logementhouder, den heer HOFSTE, op **DONDERDAG,** den **25**sten dezer.

BEKENDMAKING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Oosterhesselen* brengen ter algemeene kennis:

Dat de **HERFST-JAARMARKT** te *OOSTERHESSELEN* dit jaar invalt op

DONDERDAG DEN 8 SEPTEMBER

eerstkomende.

OOSTERHESSELEN den 17 Augustus 1853.

Burgemeester en Wethouders voornoemd:

De Burgemeester,

J. P. WILLINGE.

De Wethouder l. s.,

H. OLDENBANDRINGH.

PROVINCIE DRENTHE.

AANBESTEDING.

OP DINGSDAG DEN 30 AUGUSTUS DES JAARS 1853,

des middags ten 12 uren, zal, onder nadere goedkeuring, door den COMMISSARIS DES KONINGS in de Provincie *Drenthe*, of bij deszelfs afwezigheid door een der LEDEN van de GEDEPUTEERDE STATEN, in bijzijn van den waarnemenden HOOFD-INGENIEUR in voornoemd gewest, aan het LOCAAL van het Provinciaal Bestuur te *Assen* worden **AANBESTEED:**

Het AMOVEREN der bestaande OPHAALBRUG over de Drentsche Hoofdvaart, genaamd DE GEEUWENBRUG, en het terzelfder plaatse MAKEN eener DRAAIBRUG, met leverancie der daartoe noodige MATERIALEN.

De AANBESTEDING zal geschieden bij enkele inschrijving, volgens art. 12 des Besteks, en zullen geene inschrijvingen in aanmerking komen, wanneer de INSCHRIJVERS bij de Besteding niet *persoonlijk* tegenwoordig zijn.

Het **BESTEK** der bovengemelde aanbesteding zal boven en behalve aan het LOCAAL van het Gemeentelijk Bestuur van *Drenthe*, te *Assen* ter lezing liggen in de Logementen van DONKER, SOMER en HOFSTE; te *Smilde* in de VEENHOOP en in het Logement van WIND; te *Dieverbrug* in het POSTHUIS; te *Havelte* bij BROEKSMA; te *Meppel* in het HEEREN LOGEMENT en in het PROVINCIAAL TOLHUIS, bij de *Veenebrug*; te *Hoogeveen* bij de Wed. LUINGE; te *Coevorden* bij VAN TAREL; te *Steenwijk* bij VARRENHORST; te *Groningen* bij VAN DER LAAN en verder op alle zoodanige plaatsen, waar gewoonlijk Bestekken van Waterstaatswerken ter lezing worden gelegd.

Zullende den 2den dag vóór de Besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere inlichtingen kunnen bekomen worden bij den waarnemenden Hoofd-Ingenieur BRUNINGS en den Ingenieur DE QUARTEL, beide te *Assen*.

ASSEN den 17 Augustus 1853.

DE VOS VAN STEENWIJK.

OP ZATURDAG 3 SEPTEMBER 1853

DES VOORMIDDAGS TE 10 UUR,

zullen te *Vries* ten huize van J. JANSEN, ten overstaan van Mr. A. HOMAN, *NOTARIS* te *Vries*, tengevolge van bekomene autorisatie,

PUBLIEK WORDEN VERKOCHT:

Eene **BOEREN BEHUIZINGE** en annexe **HO**... staande en gelegen te *Zeijen* gemeente *Vries*; benevens on... scheidene **perceelen best VELDGRO**... en **VEEN,** gelegen in de verdeelde Markte ... *Zeijen*, voor een groot gedeelte aan den *Straatweg* ... de nabijheid van *Nieuw Ubbena*; verder diverse **pe**... **ceelen BOUWLAND,** mede te *Zeijen* geleg... en wijders nog onderscheidene **stukken HO**... en **WEIDELAND,** als: het OSSEBROEK (*Noord-zijde*), de ZWARTEMADE, het achterste WEIDELAN..., de KOEVOORT, de WESTERSCHE STROET, alles ... legen te *Zeijen* en te *Donderen*, en nog een **pe**... **ceel HOOILAND,** de NEKKERSWERING, in ... gemeene *Peize enz.*

Alles behoorende tot en afkomstig uit de nal... schappen van wijlen de gebroeders WILLEM ... HENDRIK KREMER, te *Zeijen* overleden.

BURGERLIJKE STAND.

ASSEN, 13—20 Aug. Bev.: A. Veen, geb. Mennega, van ... Overl: J. R. Lamberts, wed. J. Docter, $51\frac{1}{2}$ j.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 19 Aug.

Tarwe, Jarige	70	N.pd.	*f* 0.00	Boekweit, zand 65 N.pd. *f* ...
„ N. Oml.	68	„	„ 8.75	„ „ 67 „ „ ...
dito.	70	„	„ 9.25	„ veen 64 „ „ ...
„ „ Old.	68	„	„ 8.55	„ „ 66 „ „ ...
„ „ „	70	„	„ 8.15	Paardeboonen.. *f* 7.00 à ...
Rogge, N. Inl.	66	„	„ 6.85	Groene Erwten. „ 9.00 à ...
„ O. „	68	„	„ 7.25	Graauwe „ „ 10.00 à ...
„ „ „	70	„	„ 0.00	Koolzaad ... *f* 11.00 à ...
Haver. N. dikke	40	„	„ 3.05	Gort, grove . „ 8.25 à ...
„ „	50	„	„ 3.70	Gort, parel . „ 12.00 à ...
„ Voer	35	„	„ 2.95	Olie, raap per vat 39.50 à ...
„ „	40	„	„ 3.30	Raapkoeken.... à ...
„ Zwarte	35	„	„ 2.95	Lijnkoeken .... 00.00 à ...
„ „	40	„	„ 3.35	Boter ¼ ton.... 00.00 à ...
Garst, N. wint.	54	„	„ 4.85	Boter ⅛ „ .... à ...
„ „ „	56	„	„ 5.15	
„ „ zomer	56	„	„ 0.00	
„ „ knob.	60	„	„ 0.00	

Tarwe en Rogge hooger verkocht. Garst iets beter. H... soorten in een doen. Koolzaad slap. Gort stil.

ASSEN, 18 Aug. Rogge *f* 7.75, *f* 7,50, *f* 7,25. Boe... 7,25, 6,75, 6.50. Boter 80 ct. het Ned. pd. Aardappelen *f* ... à *f* 1,50. Prijs van het brood *f* „-58 de 6 N. ℔.

HOOGEVEEN, 16 Aug. Rogge *f* 8.30. Boekweit *f* 7.00 ... ver *f* 3.50. Boter Ned. pd. 75 cent. Zetting *f* 0.61.

COEVORDEN, 15 Aug. Rogge *f* 7.50. Boekweit *f* 7.5... ter Ned. pd. 70 ct. Zetting f 0,00.

MEPPEL, 18 Aug. Rogge, f 7.75 à f 8.35; Boekweit ... f 7.25; Boter $1\frac{1}{2}$ Ned. pd. f 1,25 á f $1,37^5$. Boter ... *f* 17,00 à *f* 18.00. Zetting f 0.61.

AMSTERDAM, 17 Aug. TARWE. Roode ter verzending bij partij verkocht; overigens weinig gepasseerd; ... *f* 325 ℔ Rostocker *f* 355; 129 ℔ Ancona *f* 332; 12... ℔ Groninger de Zaan; in Cons.: 122 ℔ Vriesche *f* 29... — ROGGE prijshoudend ... lende *f* 313; 125 ℔ dito *f* 315. — ... : 118 ℔ Archangel *f* ... 118 ℔ Petersburger *f* 204; in Cons.: 116, 118 ℔ oude G... de *f* 200, 206. — GARST ruim prijshoudend; 98 ℔ nieu... dammer Winter *f* 162; 102 ℔ dito *f* 173. — HAVER en B... WEIT zonder handel. — KOOLZAAD prijshoudend; W... Groot £ 63; Mecklenburger Röbs £ 62; op 9 v. Olie in ... £ 69; Oct. 69,50. — LIJNZAAD in een doen; 112/13 ... garoc *f* 327,50. — RAAPOLIE iets hooger; op 6w. *f* ... Vliegend *f* 37,75; 1o Sept. *f* 37,75, ⅞; Oct. *f* 38^5_8, 75 ... *f* 38^7_8, 39; Dec. *f* 39^1_8, 25; Mei *f* 39,50. — LIJNOLIE ... doen; op 6w *f* 33,25; Vliegend *f* 32,25; 1o Oct. en Nov. *f* ... HENNEPOLIE op 6w. *f* 39; Vlieg. *f* 38. — RAAPKO... per 1040 stuks *f* 78 a 84. — LIJNKOEKEN per 104... *f* 11 a 13,50.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 18 Aug. 1853.

			GEBLEVEN.
Nederl. W. S.	$2\frac{1}{2}$	pct.	$63\frac{13}{16}$
„ „	3	„	$76\frac{5}{8}$
„ „	4	„	$95\frac{5}{8}$
Amort. Synd.	$3\frac{1}{2}$	„	
Handelm.	$4\frac{1}{2}$	„	128
O.I. Leening	4	„	$95\frac{3}{8}$
Aand. Holl. Spoorw.			$82\frac{1}{2}$
Aand. Rijn Sp.	$4\frac{1}{2}$	„	
Haarl. Meer	5	„	
Rusl. Ob. Hope	5	„	109
Dito 1828/29	5	„	108
Cert. 1831/33	5	„	$98\frac{1}{16}$
Dito 1840	4	„	$93\frac{1}{8}$
Dito Stieglitz	4	„	$92\frac{5}{8}$
Ins. in Assign.	6	„	
Cert. van dito	6	„	

			GE...
Polen. Oblig.	4	pct.	
Spanje. Oblig.	1	„	
Obligatiën	3	„	
Binnenl.	3	„	
Amortisable			
Bewijz. Coup.			
Oostenrijk,			
Oblig. Goud	5		
„ „	4		
„ Metal.			
„ „ N.	5	„	
„ „	$2\frac{1}{2}$	„	
Belgie, Cert.	$2\frac{1}{2}$	„	
Rothschild	$2\frac{1}{2}$	„	
Portug., Lond.	5	„	
„	4		
Amerika Bank-Act.			

Een Amerikaansch dagblad deelt mede, dat de prijs der slaven aldaar in korten tijd buitengewoon gerezen is. Mannelijke slaven van een gewoon voorkomen worden gemakkelijk voor 1000 dollars verkocht. — Een ander blad, dat van Pensijlvanie zegt, dat in de nabijheid van Cookstown nog een slaaf van den generaal Wassington in leven is. Hij is 124 jaren oud en kan nog 6 mijlen per dag te voet afleggen; hij zal naar het gebouw der tentoonstelling, te New-York, worden gebragt, om zich te laten zien.

Voor een paar weken heeft weder het schandelijke, doch gelukkig zeldzame voorbeeld van het verkoopen eener vrouw in Engeland plaats gehad. Te Bodmin, in Cornwallis, heeft namelijk een man zijne huisvrouw voor een souverein aan een ander afgestaan, die echter niet met haar mogt trouwen, toen hij zich tot dat einde voor de bevoegde overheid vertoonde.

Bij gelegenheid van het heerschen der cholera te Koppenhagen, heeft een der deensche bladen de volgende feiten in herinnering gebragt, betreffende epidemische ziekten, waardoor die stad vroeger werd geteisterd. Reeds in 1359, toen Koppenhagen onder de bisschoppen van Röskild stond, rigtte de pest er de verschrikkelijkste verwoestingen aan; het was die doodelijke ziekte, die destijds geheel Europa bezocht en onder den naam van „zwarte dood" bekend is gebleven. In de volgende eeuw leed Koppenhagen op zijn minst viermaal door de pest, namelijk in 1406, 446, 1461 en 1484, in welk laatste jaar de stad twee derde van hare bevolking door de epidemie verloor. In de 16de eeuw verscheen er de pest weder en maakte talloze slagtoffers. Zoo leest men in de geschiedenis, dat in 1511 Franciscus, 's konings zoon, er aan bezweek; dat in 1529 en 1520 eene ziekte, „het engelsche zweet" genoemd, er vreeselijk woedde en soms 400 menschen daags in het graf sleepte; dat in 1536 en 1546 zooveel menschen te Koppenhagen stierven, dat men voor het eerst de lijken buiten de stads poorten moest begraven; dat in 1550 vele deensche adellijke familiën door de pest uitstierven; dat de jaren 1553, 1564, 1565, 1575, 1576 en 1584 als jaren van dood en verderf bekend zijn, dat toen 9000 inwoners van Koppenhagen aan de pest en andere ziekten overleden; en dat in 1592 en 1599 de dood op nieuw vele offers wegrukte. De zeventiende eeuw bragt de pest op nieuw mede voor Koppenhagen: de jaren 1601 en 1619 getuigden daarvan; omstreeks dien tijd werd de hoogeschool dier stad opgeheven. In 1625 leed Koppenhagen bij herhaling verschrikkelijk van de pest, even zoo in 1629 en 1637, toen 5000 menschen stierven, en in 1645 en 1654, toen bij dubbel van dat getal werd ten grave gesleept. De ver uitgestrekte epidemie van 1711, die van eene bevolking van ongeveer 74,000 zielen 23,000 wegmaaide, was eene builenpest, die voor zoover bekend, nooit te voren of daarna, op dien breedtegraad heeft geheerscht.

Papier uit turf.

In Zuid-Duitschland heeft men dezer dagen eene proef genomen, om uit de vezelachtige stof van den turf papier te vervaardigen, en men wil, dat deze proeven eene goede uitkomst hebben opgeleverd.

De teeder liefhebbende Zoon.

(Hij staat als bediende, ... voor de armelijke we... ner ouders).

„Wie zou het mij wel aanzien, dat ik in deze ellen... zoolang zuchtte onder den spanriem mijns vaders ... niet vreesde mijne liverei te compromitteren, dan ... op mijne eer, een bezoek aan den oude." (*Inges...*)

Aristocratie.

Berend. „Zijt gij gisteren in de kroeg geweest?"
Gerrit. „Wel zeker."
Berend. „Was alles present?"
Gerrit. Nu dat kan ik niet zeggen. Daar wa... nachtwacht, Klaas de veldwachter, doodgravers ... de oudste zoon van den omroeper, de vilder, de beul ... en verder niets anders dan louter gemeene lui.

De Kus.

„Lieve buurvrouw! geef mij een kus: alleen uit ... gierigheid; ik wouw zoo gaarne eens weten, of een ... u beter smaakte als van mijne vrouw."

„O dat is niet noodig: vraag het maar aan ... die weet het wel, hij heeft uw vrouw zoo dikwijls ..."

TER BOEK- EN COURANTDRUKKERIJ VAN **M. T. Sz. GRATAMA,** te ...